

Projekt „Monitoring úrazovosti u detí predškolského a školského veku“

Cieľom projektu je komplexné zmapovanie úrazovosti u detí predškolského a školského veku v širšom kontexte, t. j. pokiaľ ide o druh úrazu, miesto jeho vzniku, mechanizmus vzniku poranenia, jeho prognózu, najexponovanejšiu vekovú skupinu detí z hľadiska úrazovosti a pod. a porovnanie získaných výsledkov s výsledkami sledovania s predchádzajúcimi rokmi.

Na základe získaných údajov sa overí účinnosť intervenčných opatrení, zameraných na zníženie počtu úrazov u detí, ako aj ich vážnych zdravotných následkov v rámci predchádzajúceho prieskumu.

Vzhľadom na to, že v Slovenskej republike dodnes nie je k dispozícii komplexná štatistika resp. evidencia detských úrazov, výstupy z projektu by mali do istej miery poskytnúť prehľad o situácii v tejto oblasti. Gestorom projektu je ÚVZ SR.

Jedným zo závažných problémov, pred ktorými stojí v súčasnosti nielen zdravotníctvo, ale aj celá spoločnosť, sú detské úrazy. Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) upozorňuje, že problematike úrazov vo všeobecnosti nie je venovaná dostatočná pozornosť napriek tomu, že viac ako polovica úmrtí detí je v dôsledku úrazov. Ide o taký významný podiel na detskej úmrtnosti, ktorý bezpodmienečne vyžaduje ciele sledovanie a účinné preventívne pôsobenie v tejto oblasti.

U dieťaťa sa na úrazovom deji zúčastňujú osobitné vplyvy. Mechanizmy úrazu u detí sú iné ako u dospelých, dochádza k nim za takých okolností, ktoré sú charakteristické iba pre detský vek. Sú podmienené vývojovým štádiom dieťaťa a ich príčiny bezprostredne súvisia so stupňom telesného a duševného vývinu v jeho jednotlivých vekových obdobiach.

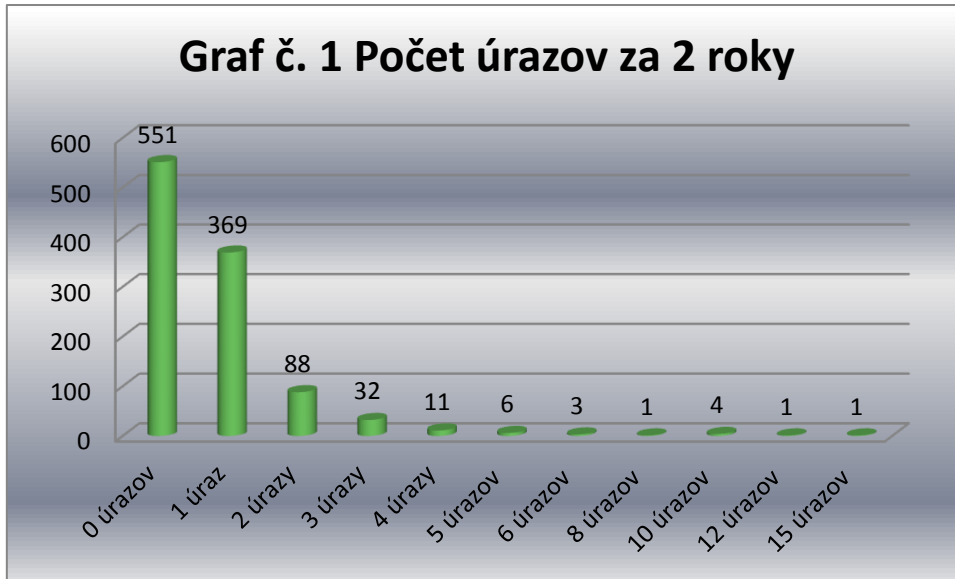
Príčiny detských úrazov sú omnoho rôznoodejšie ako u dospelých osôb, viažu sa na úroveň poznania a schopností dieťaťa, na zákonitú zodpovednosť inej osoby, na stupeň a kvalitu výchovy, úroveň rodinného prostredia, organizáciu voľného času a činnosti dieťaťa a na kolektív i priateľov, s ktorými dieťa žije.

Úrazy sa môžu prihodiť v každom prostredí, v ktorom sa dieťa vyvíja. Pre deti útleho a predškolského veku je najrizikovejším prostredím domov, teda miesto, ktoré by malo dieťa chrániť pred nebezpečenstvom okolitého sveta. Príčinou úrazov sú detská zvedavosť a nepozornosť, či nedbanlivosť rodičov. Na druhom mieste sa úrazy v tomto veku prihodí deťom na detskom ihrisku (kolízia s hracím náradím a zariadením, nesprávne využívanie ihriska, nevhodné správanie, poškodené zariadenia). Tretie miesto patrí úrazom na ulici (kolobežka, bicykel).

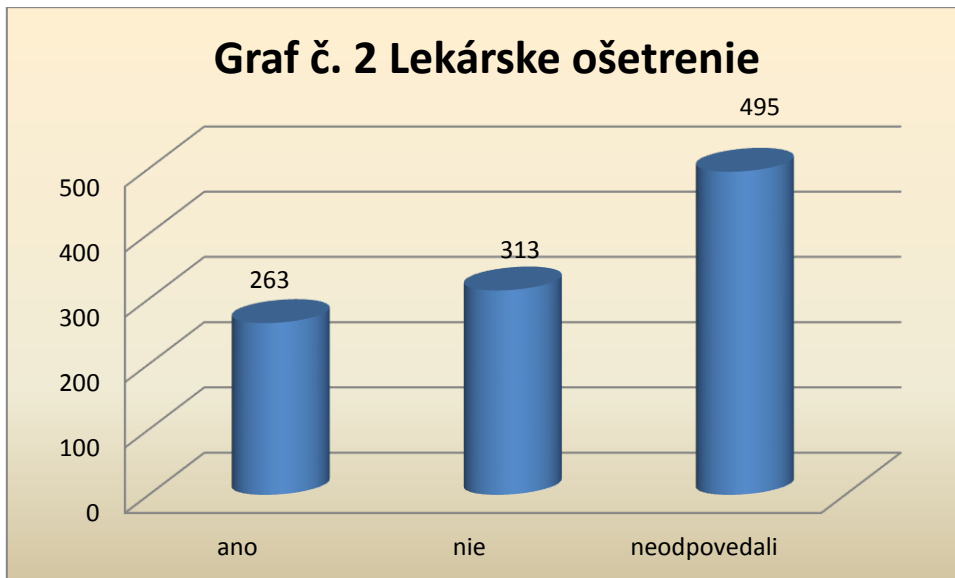
Databáza údajov bude realizovaná prostredníctvom dotazníkovej metódy, údaje sa budú získavať od rodičov detí resp. ich zákonných zástupcov. Každá odpoveď bude kódovaná číselným symbolom, resp. rodičia doplnia požadovaný číselný údaj podľa typu otázky. Na spracovanie údajov bude použitý program EXCEL. Na zbere údajov budú participovať pracovníci odborov hygieny detí a mládeže jednotlivých RÚVZ v SR.

V roku 2014 prebehla realizácia dotazníkového prieskumu u vekovej skupiny 3-6 ročných detí. Základný súbor tvorilo spolu 1066 detí (505 chlapcov a 561 dievčat).

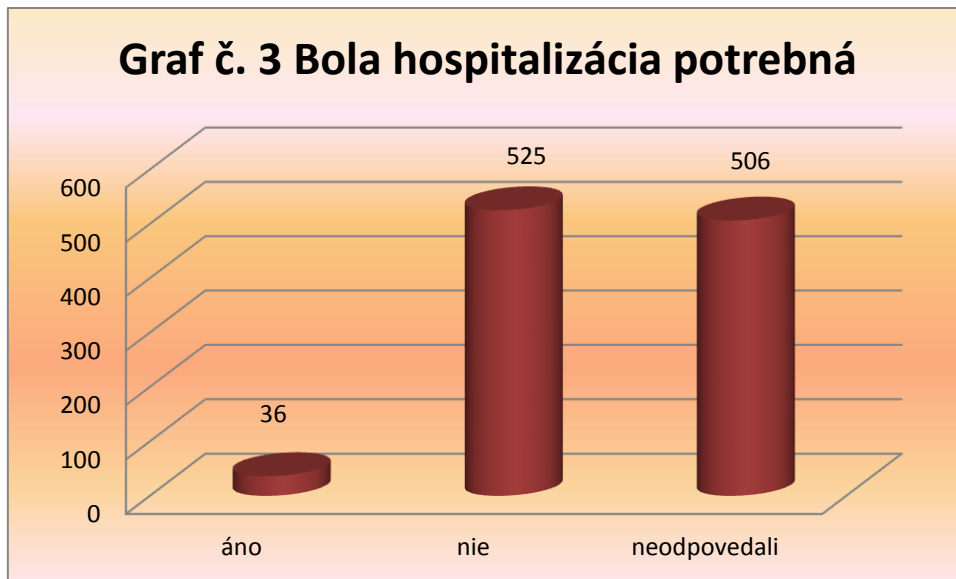
Výsledky

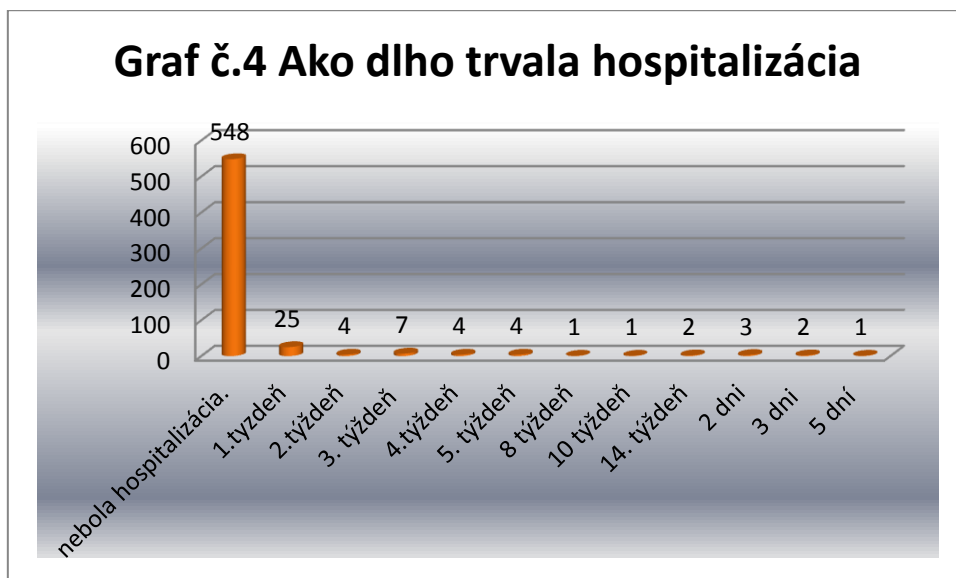
Graf č. 1 nám ukazuje koľko úrazov utrpeli deti za 2 roky. Ako môžeme vidieť na grafe až 369 detí utrpelo minimálne jeden úraz .

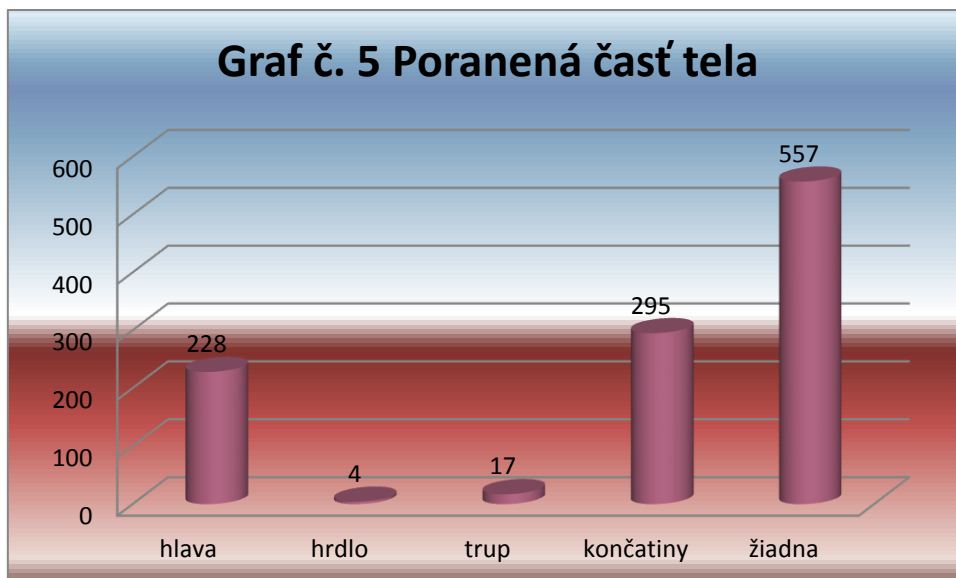
Graf č. 2 nám zobrazuje či bolo potrebné lekárske ošetrovanie a ak áno u koľkých detí.

Graf č. 3 nám ukazuje u koľkých detí bola potrebná hospitalizácia. Vidíme, že u 36 detí bolo potrebná hospitalizácia, u 525 detí nebola hospitalizácia potrebná .

Graf č. 4 nám zobrazuje ak bola potrebná hospitalizácia ako dlho bolo dieťa hospitalizovane v nemocnici. Najčastejšie to bolo jeden týždeň (u 548 detí).

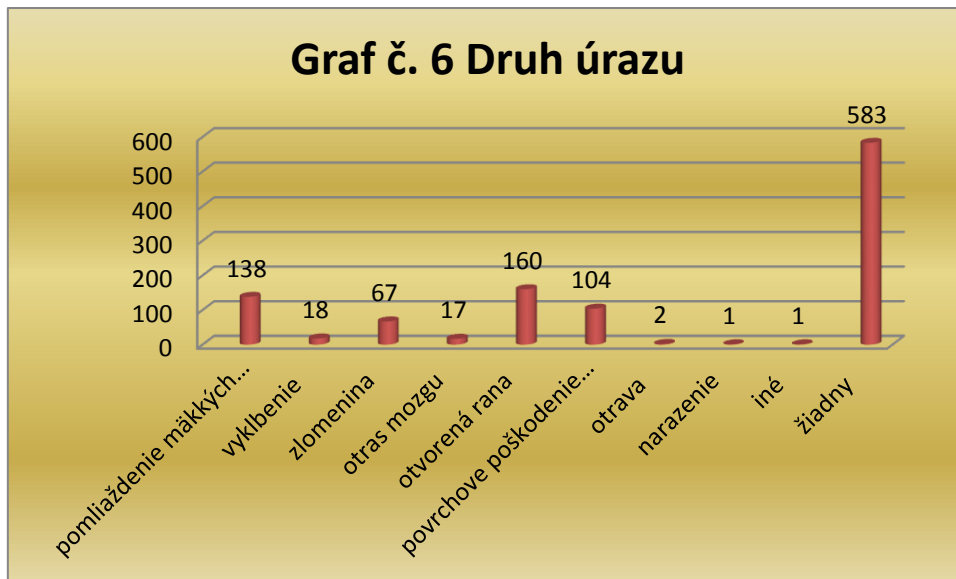

Graf č. 5 nám ukazuje ktorá časť tela dieťaťa bola najčastejšie poranená. Môžeme vidieť, že na prvom mieste boli končatiny (295 prípadov), potom nasleduje hlava (228 prípadov), trup (17 prípadov) a nakoniec hrdlo (4 prípady).

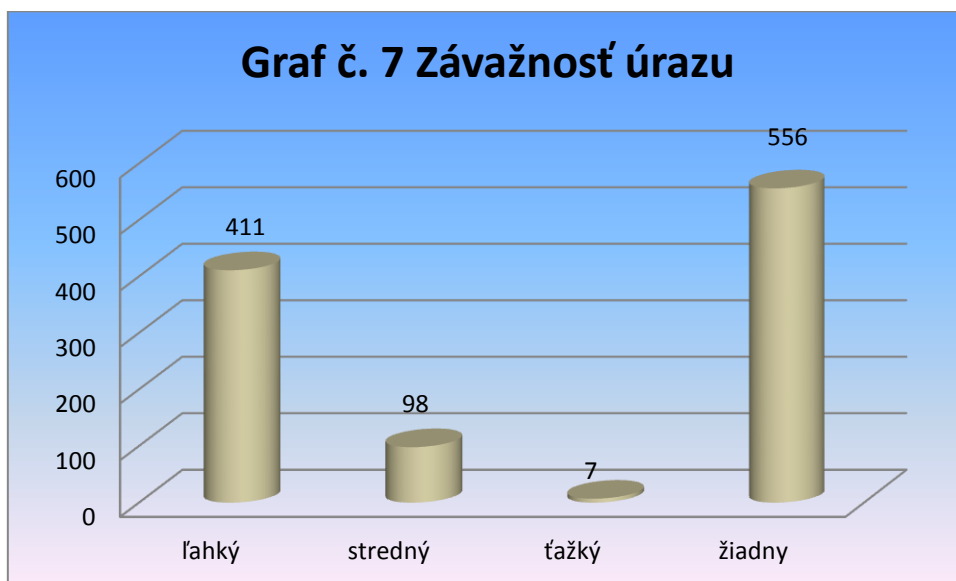
Tabuľka č. 1

Mechanizmus vzniku úrazu	Počet detí
<i>Pád</i>	365
<i>Úder(náraz)</i>	122
<i>Poranenie ostrým predmetom</i>	33
<i>Popálenie, obarenie</i>	29
<i>Poranenie elektrickým prúdom</i>	2
<i>Uhryznutie</i>	1
<i>Žiadny</i>	556

Najčastejším mechanizmom vzniku úrazu u 3-6 ročných detí bol pád (u 365 detí), úder (u 122 detí) (**Tabuľka č. 1**).

Graf č. 6 nám zobrazuje druh úrazu, ktoré dieťa utrpelo. Na grafe môžeme vidieť, že najčastejšie sa u detí vyskytovali otvorené rany (u 160 detí), pomliaždenie mäkkých tkanív (138), povrchové poškodenie kože (104), zlomenina (67), vyklbenie (18), otras mozgu (17), otrava (2) a nakoniec narazenie (1 prípad).

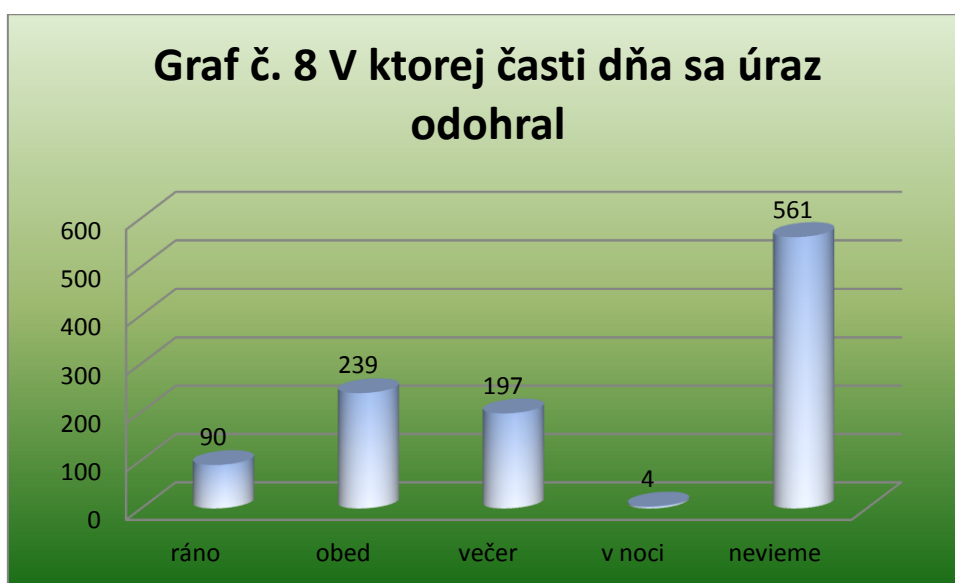

Graf č. 7 nám zobrazuje stupeň závažnosti úrazu. Na grafe je vidieť že závažnosť úrazu bola najčastejšie ľahká (u 411 detí), stredná bola u 98 detí a 7 úrazov bolo ťažkých.

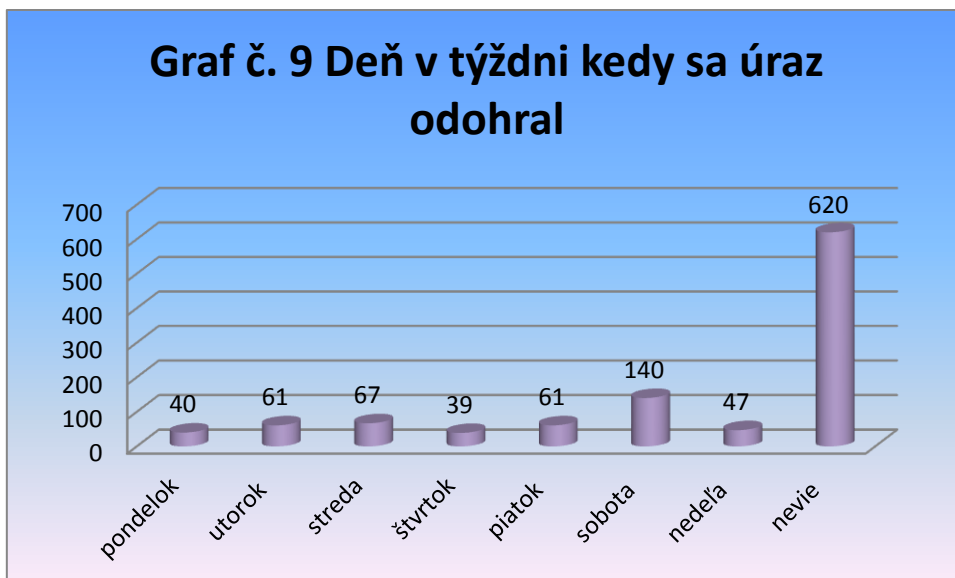
Tabuľka č. 2

Následky úrazu	Počet detí
Znížená pohyblivosť	137
Narušený rast postihnutých častí kostry a svalstva	5
Poškodenie mozgu	3
Porucha funkcie zmyslových orgánov	1
Pretrvávajúca bolesť	86
Úmrtie	0
Jazvy	2
žiadny	839

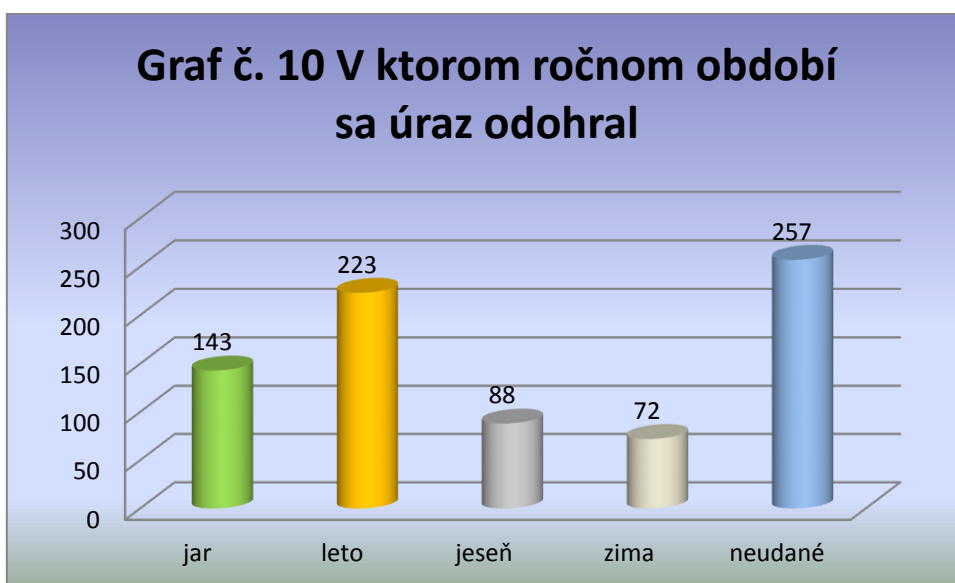
Najčastejším následkom úrazu bola znížená pohyblivosť (u 137 detí) a pretrvávajúca bolesť (u 86 detí). Žiadny následok úrazu nemalo až 839 detí sledovaného súboru (**Tabuľka č. 12**).

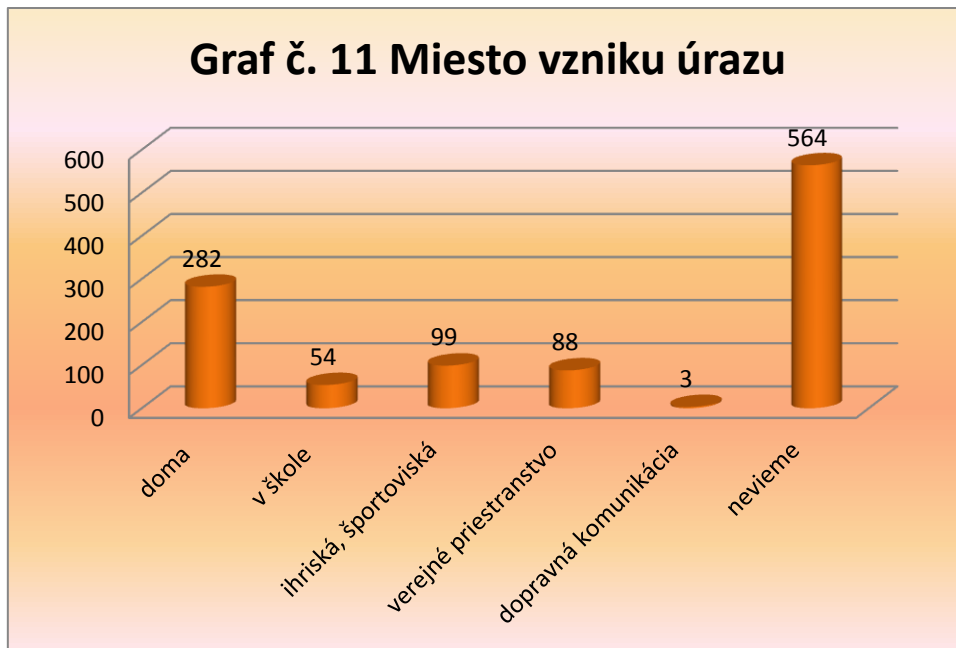
Graf č. 8 nám ukazuje že najčastejšie sa úrazy odohrali na obed (239 prípadov), potom nasleduje večer (197 prípadov), ráno (90 prípadov) a nakoniec v noci (4 prípady).

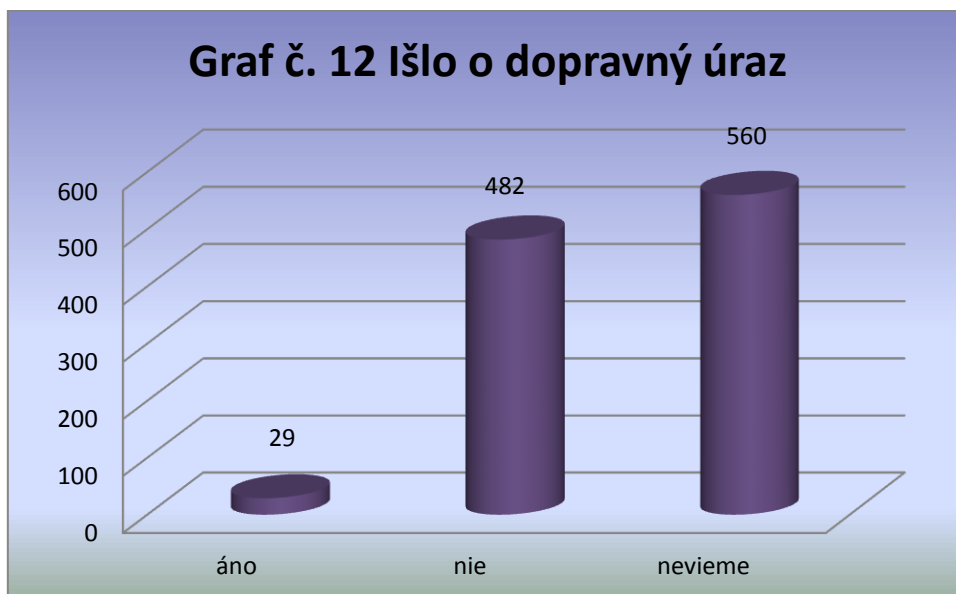
Na **grafe č. 9** môžeme vidieť že najčastejším dňom v týždni, kedy sa úraz odohral bola sobota.

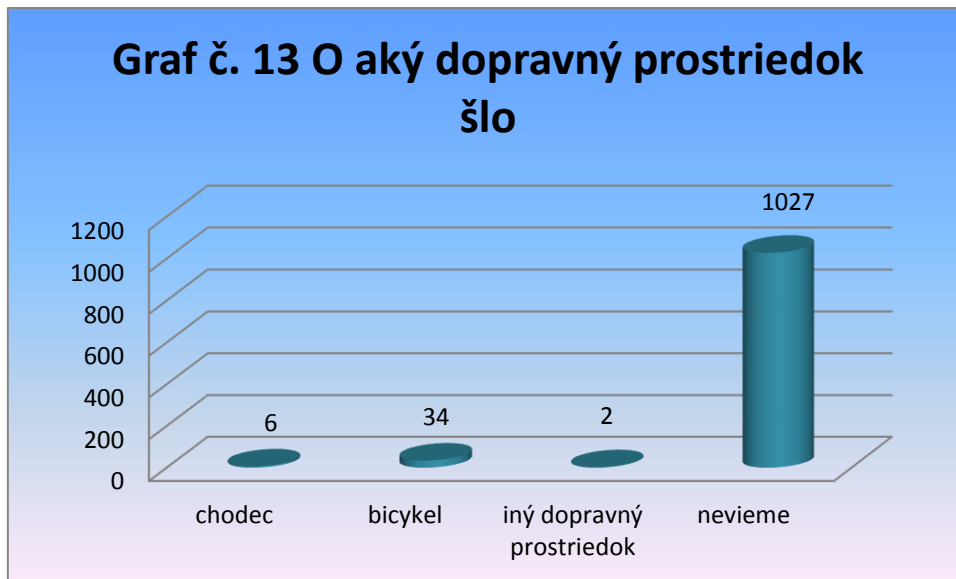
Graf č. 10 nám ukazuje v ktorom ročnom období sa úraz odohral. Môžeme vidieť, že najčastejšie to bolo v lete potom nasleduje jar, jeseň a v zime sa úraz odohralo najmenej.

Graf č. 11 nám zobrazuje miesto vzniku úrazu. Najčastejšie sa úraz odohral doma, potom na ihriskách a športoviskách, verejných priestranstvách, v škole. Najmenej úrazov vzniklo na dopravnej komunikácii (3 prípady).

Graf č. 12 nám ukazuje, koľko detí bolo vystavených dopravným úrazom.

Graf č. 13 nám zobrazuje, že najčastejším dopravným prostriedkom, pri ktorom sa úraz stal, bol bicykel (34 prípadov).